

allerhøjest nødvendigt. Og naar vi have opdraget os i Frihed gennem hele den Udvikling, vi have haft siden Grundloven, tror jeg, at man ikke uden videre kan paastaa, at man ved indskrænkende Bestemmelser eller Tvangslove, som man ogsaa kunde kalde dem, vil naa det allerbedste Resultat. Man skal under alle Omstændigheder være noget varsom i saa Henseende, og de, der faa med denne Sag at gøre, ville have at tage Hensyn dertil.

Naturligvis protesterer man mod, at de regulerende eller indskrænkende Bestemmelser ere Tvang. Men hvilken Forskel er der paa indskrænkende Bestemmelser og Tvang? I og for sig er det kun et Spil med Ord. Indrømmer man, at indskrænkende Bestemmelser ere nødvendige, indrømmer man, at Tvang er nødvendig, nu vel, saa diskuterer man dette, og saa paatager man sig den Tvang, som man mener der skal til, for at man kan leve i et organiseret Samfund. For saa vidt er der overordentlig meget, man kunde kalde Tvang, lige fra den Tid, da man kræver, Barnet skal gaa i Skole, og op til den Tid, da man kræver, at den unge Mand skal være Soldat, for den Sags Skyld længere frem endnu. Men jeg vil dog sige, at saasnart man kommer ind paa Spørgsmaalet om, hvorledes man skal gøre en Befolkning ædrueligere, bliver Sagen ikke fuldt saa lige til; den bliver noget vanskeligere. Imidlertid, jeg er ingenlunde en Modstander af saadanne Indskrænkninger, der kunne tjene til at gøre en Befolkning ædrueligere, og jeg mener, at man, selv om man holder paa fri Beværternæring, meget vel kan træffe saadanne indskrænkende Bestemmelser. Den ærede sidste Taler sagde ganske vist, at der var ingen, der mere holder paa fri Beværternæring; men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at det principale Standpunkt, som Socialdemokraterne sammen med Bluhme og enkelte andre indtog i det Udvalg, der i sin Tid var nedsat om Sagen, netop var fri Beværternæring. Men dette vil ikke sige det samme som: Lad det bare gaa, som det bedst kan, ingen som helst Begrænsning. Nej, det betød Kravet om, at der til Raadighed for dem, der søge offentlige Beværtninger, skulde stilles gode, lyse, æstetiske Lokaler, om jeg maa bruge det Udtryk her. Det vil sige, at man ikke skal nøjes med Knepper og Kipper og al den Daarlighed, som man byder Folk til Huse under. Man skal kræve, at der, hvor Folk samles for at nyde en Stund sammen, en-

ten det nu er med eller uden Spiritus, skulle de befinde sig i ordentlige Omgivelser. Nu kan man maaske sige, at det er alligevel ikke meget vidtgaaende Bestemmelser, man i saa Henseende vil træffe. Meget vel, man har Lov at skærpe disse, og jeg turde paastaa, at hvis man stillede meget strenge Krav, hvad jeg ikke har noget imod, vilde det betyde en stærk Indskrænkning, samtidig med at man dog bibeholdt den Frihed, som jeg — det nægter jeg ikke — sætter megen Pris paa, saa dette principale Standpunkt have vi i alt Fald ikke forladt. Men viser det sig, at man ikke kan komme den Vej ud, ville vi være med til, med al mulig Garanti overfor de Friheder, man maa bevare, at stræbe efter alligevel at naa et Resultat, saa vi love et godt Samarbejde med alle dem, der interessere sig for Ædruelighedslovens Gennemførelse.

Det tidligere Medlem fra Esbjerg (Bluhme) var en decideret Ven af fuld Frihed paa dette Omraade. Han udtrykte det paa en meget drastisk Maade, idet han sagde, at hvis man vilde gennemføre et Lovforslag, der indeholdt saa megen Tvang som dette, maatte man hellere skride til en Gennemførelse af Muhamedanismen, hvorved Ædruelighed blev et religiøst Dogme, som alle havde at bøje sig for, og lade alle vantro hænge. Ja saaledes kan man selvfølgelig komme til at se paa Sagen, naar man paa Forhaand er afgjort Modstander af ethvert Forsøg paa at virke regulerende og hemmende overfor Drikkeriet. Jeg følger selvfølgelig ikke det tidligere Medlem paa dette Omraade, jeg mener, at man meget vel kan skride til regulerende og hemmende Lovforanstaltninger uden at behøve at gaa for stærkt ind paa Livet af den personlige Frihed, som vi alle ere kaldede til i videst mulig Udstrækning at væge og bevare.

Der er et Par Hovedretninger i Lovforslaget, som jeg vil skænke en kort Omtale. Der tales om Antallet af Beværtninger i Forhold til Befolkningstallet. Det kan lyde meget rigtigt og fornuftigt, at man kan indskrænke Antallet eller eventuelt udvide det efter Folketallet, men det er naturligvis ikke nogen rigtig Maalestok for, hvorvidt der tiltrænges Værtshuse i en By eller ej. Der kan være de Steder, hvor det ikke er Spørgsmaalet om Antallet af Beværtninger i Forhold til Beboernes Antal det kommer an paa, men derimod meget mere, i hvor høj Grad en saadan By søges af Turister, fremmede, Folk fra Landet osv. Der kan være den By, som